

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 811/14</i>
------------------	-----------------------

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	<i>SSA Mirosław Szwagierczak</i>
	Sędziowie:	<i>SSA Barbara Gonera</i> <i>SSA Roman Skrzypek (spr.)</i>
	Protokolant	st.sekr.sądowy Maria Piekielek

po rozpoznaniu w dniu *5 lutego 2015 r.*

na rozprawie

sprawy z wniosku *Urzędu Skarbowego w U.*

z udziałem zainteresowanego B. W.

przeciwko *Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.*

o zwrot świadczenia

na skutek apelacji Urzędu Skarbowego w U.

od wyroku *Sądu Okręgowego w Krośnie*

z dnia *5 sierpnia 2014 r.* sygn. akt *IV U 617/14*

I. *zmienia częściowo zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. z dnia*

6 marca 2013r., w ten sposób, że zwalnia Urząd Skarbowy w U. z obowiązku zwrotu nienależnie wypłaconego świadczenia z wyłączeniem okresu od 7 marca 2011r. do 6 marca 2014r.,

II. *dalej idącą apelację o d d a l a,*

III. *koszty procesu między stronami wzajemnie znosi.*

Sygn. akt III AUa 811/14

UZASADNIENIE

wyroku z 10 lutego 2015 r.

Decyzją z dnia 6 marca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. zobowiązał Urząd Skarbowy w U. do zwrotu kwoty 669,58zł z tytułu nienależnie pobranej przez B. W. zawyżonej kwoty renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 12.10.1995r. do 30.12.2013r. wraz z odsetkami.

W podstawie prawnej rozstrzygnięcia organ rentowy wskazał art. 84 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.).

W uzasadnieniu decyzji Zakład wskazał, że wystąpił o zwrot nienależnie wypłaconych świadczeń w kwocie 332,12 zł oraz odsetek w kwocie 337,46 zł. Wyjaśnił, że nadpłata powstała w wyniku braku wykazania w świadectwie pracy z dnia 27.03.1992 r. oraz w świadectwie pracy

z dnia 11.10.1995 r. okresów przebywania B. W. na urlopach bezpłatnych w trakcie jego zatrudnienia w Izbie Skarbowej w K..

W odwołaniu od powyższej decyzji Urząd Skarbowy zarzucił naruszenie art. 84 ust. 6 oraz ust. 7 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Zdaniem skarżącego art. 84 ust. 6 w/w ustawy wymaga ustalenia, że wystawienie dokumentów zawierających nieprawdziwe dane nastąpiło na skutek świadomego działania pracowników Urzędu Skarbowego lub ich rażącego niedbalstwa.

Odwołujący Urząd wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez oddalenie roszczenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wobec Urzędu Skarbowego w U..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując dotychczas zajęte stanowisko. Wskazał, że art. 84 ust. 6 ustawy systemowej nie wymaga ustalania winy za przekazanie nieprawdziwych danych organowi rentowemu dlatego też zaskarżona decyzja odpowiada prawu.

Wyrokiem z 5.08.2014 r. sygn. IV U 617/14 Sąd Okręgowy w Krośnie oddalił odwołanie.

Sąd ustalił, że decyzją z dnia 6.11.1995 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. przyznał B. W. rentę inwalidzką od dnia 12.10.1995 r. tj. od zaprzestania pobierania zasiłku chorobowego. Prawo do renty zostało ustalone m.in. na podstawie świadectwa pracy z dnia 27.03.1992 r. oraz świadectwa pracy z dnia 11.10.1995 r., które zostały wystawione przez Izbę Skarbową w K.. Z wydanych świadectw pracy wynikało, że B. W. zatrudniony był w tym urzędzie od 1.08.1983 r. do 11.10.1995 r., a ponadto, że w tym okresie nie przebywał na urlopie bezpłatnym.

W 2013 r. B. W. zwrócił się do Urzędu Skarbowego w U. będącego następcą prawnym Izby Skarbowej w K. z prośbą o ponowne wystawienie druku Rp – 7. W wystawionym w czerwcu 2013 r. druku Rp-7 zostało wpisane, iż w okresie zatrudnienia w Izbie Skarbowej B. W. korzystał z urlopu bezpłatnego. Jednocześnie pismem z dnia 28 stycznia

2014 r. Urząd Skarbowy w U. dokonał korekty druku Rp- 7 oraz dokumentu w postaci zaświadczenia o okresach nieskładkowych po dniu 15 listopada 1991 r.

Zdaniem Sądu z okoliczności faktycznych sprawy wynikało, że wystawione B. W. świadectwa pracy w dniu 27.03.1992 r. oraz w dniu 11.10.1995 r. nie zawierały informacji o korzystaniu przez niego w okresie zatrudnienia z urlopu bezpłatnego. W efekcie tego bezpodstawnie wypłacono mu zawyżoną kwotę renty inwalidzkiej począwszy od dnia 12 października 1995 r.

W tej sytuacji zdaniem Sądu w sprawie będzie miał zastosowanie art. 84 ust. 6 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. nr 205 z 2009 r. , poz. 1585 z późn. zm.) , który stanowi ,że jeżeli pobranie nienależnych świadczeń zostało spowodowane przekazaniem przez płatnika składek lub inny podmiot nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość , obowiązek zwrotu tych świadczeń wraz z odsetkami , o których mowa w ust. 1 , obciąża odpowiednio płatnika składek lub inny podmiot .

Na poparcie swojego stanowiska Sąd powołał liczne orzeczenia Sądu Najwyższego oraz Sądów Apelacyjnych , z których wynikało , iż

przepis art. 84 ust. 6 ustawy o s. u. s. jest tak skonstruowany , że nie wymaga ustalenia winy za przekazanie nieprawdziwych danych organowi rentowemu .

Sąd Okręgowy stwierdził również , że w okolicznościach przedmiotowej sprawy chybiony był podnoszony przez odwołującego zarzut przedawnienia należności bowiem ust. 7 art. 84 cyt. ustawy stanowi , iż

należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat , licząc od dnia uprawomocnienia się decyzji ustalającej te należności .

W apelacji od powyższego wyroku Urząd Skarbowy w U. zarzucił niezgodność ustaleń faktycznych Sądu z materiałem dowodowym zebrany w sprawie, zwłaszcza przez przyjęcie przez Sąd Okręgowy , że : płatnik składek tj. Urząd Skarbowy w U. przekazał Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych nieprawdziwe dane mające wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość w postaci braku informacji o udzielonym pracownikowi urlopie bezpłatnym .

Wnioskodawca zarzucił też naruszenie prawa materialnego , przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie do stanu faktycznego

w postaci art. 84 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych i podtrzymanie decyzji ZUS, zarówno co do obowiązku zwrotu wyliczonej tam nienależnie pobranej kwoty świadczeń, jak i ustawowych odsetek , wyliczonych od dnia 05 stycznia 1999 r. do dnia 06 marca 2014 r. podczas kiedy ewentualne ustawowe odsetki winny być liczone od następnego dnia po doręczeniu decyzji .

Jednocześnie apelujący w dalszym ciągu podnosił zarzut przedawnienia .

W uzasadnieniu apelacji podniesiono , że przedmiotowe świadectwa pracy z 1992 r. i 1995 r. zostały wystawione przed wejściem w życie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie szczegółowej treści świadectwa pracy oraz sposobu i trybu jego wydawania i prostowania (Dz. U. Nr 60 , poz. 282) w którym to wprowadzono obowiązek wpisywania w świadectwie pracy okresów korzystania przez pracownika z urlopu bezpłatnego i podstawy prawnej jego udzielenia .

Wydanie powyższego Rozporządzenia nastąpiło na skutek zmiany

z dniem 02 czerwca 1996 r. treści art. 97 § 2 Kodeksu Pracy w którym przewidziano , że świadectwo pracy musi zawierać informacje niezbędne do ustalenia uprawnień pracowniczych i uprawnień z ubezpieczenia społecznego .

Następnie apelujący przedstawił liczne orzeczenia Sądów Apelacyjnych z których wynikało , że przekazanie niekompletnych danych przez płatnika nie jest tożsame z przekazaniem nieprawdziwych danych wskazując , że zwrot „nieprawdziwe” oznacza niezgodne ze stanem faktycznym , zmyślone , nierzeczywiste .

Tym samym nie podzielił poglądu Sądu Okręgowego , że płatnik przekazał Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych nieprawdziwe dane , skoro obowiązujące w dniach wydawania obu świadectw pracy przepisy prawa nie przewidywały obowiązku wpisywania wykorzystanego okresu urlopu bezpłatnego do świadectwa pracy .

Ostatecznie apelujący wniósł :

- o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie roszczenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wobec Urzędu Skarbowego w U. poprzez uchylenie decyzji ZUS

z dnia 06 marca 2014 r. ,

- ewentualnie , z ostrożności procesowej, o zmianę wyroku Sądu Okręgowego w części dotyczącej odsetek ustawowych i przedawnionego roszczenia głównego .

W odpowiedzi na apelację , pozwany organ rentowy podniósł , iż Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń oraz wywiódł prawidłowe wnioski .

W odpowiedzi na zarzuty i twierdzenia apelującego ,zgodnie z którymi w momencie wystawienia przez powoda wadliwego świadectwa pracy (świadectwo pracy z dnia 27-03-1992 r.) nie istniał przepis zobowiązujący do wpisywania w świadectwie pracy okresów korzystania przez pracownika z urlopu bezpłatnego , wskazując , iż twierdzenie to jest błędne . W interesującym okresie zasady i tryb wydawania świadectw pracy regulowało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1974 r. w sprawie świadectw pracy i opinii (Dz. U. z 1974 r. Nr 45 , poz. 269 z późn. zm .) . Zgodnie z § 7 przytoczonego rozporządzenia w świadectwie pracy , oprócz danych określonych w art. 97 § 2 Kodeksu pracy , powinny być zamieszczone m.in. informacje dotyczące okresu korzystania z urlopu bezpłatnego i podstawy prawnej jego udzielenia .

Końcowo pozwany Zakład wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego Zakładu , kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję wg norm przepisanych .

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja Urzędu Skarbowego w U. okazała się częściowo uzasadniona, a mianowicie jeżeli wywodziła, że zwrot nienależnie pobranego świadczenia przez jego byłego pracownika nie może przekraczać 3 lat wstecz oraz odsetek liczonych od dnia następnego od doręczenia zaskarżonej decyzji. W pozostałym zakresie jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu.

Ostatecznie stan faktyczny sprawy okazał się bezsporny. Pełnomocnik wnioskodawcy w postępowaniu apelacyjnym przyznał, że w okresie wydawania świadectwa pracy z dnia 27.03.1992 r. i z dnia 11.10.1995 r. przez Izbę Skarbową w K. (poprzednika prawnego Urzędu Skarbowego w U.) istniał obowiązek zamieszczania w świadectwie pracy informacji dotyczącej okresu korzystania z urlopu bezpłatnego i podstawy prawnej jego udzielenia (§ 7 rozporządzenia Rady Ministrów z 20.11.1974 r. w sprawie świadectw pracy i opinii – Dz. U. Nr 45, poz. 269 ze zm.).

Za Sądem I instancji, przypominając stan faktyczny sprawy należy zauważyć, że ZUS Oddział w J. decyzją z 6.11.1995 r. przyznał B. W. rentę inwalidzką od dnia 12.10.1995 r. tj. od zaprzestania pobierania zasiłku chorobowego. Prawo do renty zostało ustalone m. in. na podstawie świadectwa pracy z dnia 27.03.1992 r. oraz świadectwa pracy z dnia 11.10.1995 r., które zostały wystawione przez Izbę Skarbową w K.. Z wydanych świadectw pracy wynikało, że zainteresowany B. W. zatrudniony był w tym zakładzie od 1.08. 1983 r. do 11.10.1995 r., a ponadto, że w okresie zatrudnienia nie przebywał na urlopie bezpłatnym.

Ostatecznie Urząd Skarbowy przyznał, że zainteresowany korzystał z urlopu bezpłatnego od 29.06.1990 r. do 27.07.1990 r. co nie zostało odnotowane w w/w świadectwach pracy, co spowodowało przyznanie B. W. zawyżonego świadczenia.

Sąd Apelacyjny podziela rozważania Sądu I instancji co do obowiązku pracodawcy w związku z podaniem nieprawdziwych danych. Dla porządku należy wskazać, że przepis art. 84 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.) stanowi, że jeżeli pobranie nienależnych świadczeń zostało spowodowane przekazaniem przez pracodawcę nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość, obowiązek zwrotu tych świadczeń obciąża pracodawcę. Nieprawdziwe dane to dane niezgodne ze stanem faktycznym. Celem regulacji wynikającej z art. 84 ust.6 ustawy systemowej jest umożliwienie organowi rentowemu odzyskanie świadczeń, które bez jego winy zostały wypłacone, bądź zawieszono,

a nie ma przy tym podstaw, aby uznać, że pobierająca je osoba zobowiązana była do ich zwrotu w myśl zasad wynikających z art. 84 ust. 1 i 2 ustawy systemowej.

Nie podzielił Sąd II instancji dalszych rozważań Sądu Okręgowego co do opinii, że należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń ulegają przedawnieniu po upływie lat 10, licząc od dnia uprawomocnienia się decyzji ustalającej te należności (art. 84 ust. 7 ustawy systemowej).

Na poparcie swojego stanowiska Sąd Okręgowy powołał wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 24.01.2013 r. sygn. III AUa 1125/12, który w ocenie tut. Sądu Apelacyjnego zawiera odosobnione zapatrywanie odnośnie interpretacji ust. 3 art. 84 ustawy systemowej i kręgu osób, które obejmuje ten przepis.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę, wynikający z art. 84 ust. 3 ustawy systemowej 3 – letni okres za który organ rentowy może domagać się zwrotu nienależnie pobranych świadczeń jest okresem maksymalnym również dla płatnika składek (ust. 6) i nie można mylić go z 10 – cio letnim terminem przedawnienia liczonym od daty wydania decyzji ustalającej te należności (por. wyrok SA w Łodzi z 3.12.2013 r. III AUa 297/13, Lex nr 1409156, wyroki SN z 27.09.2012 r. III UK 33/11 i III UK 34/1, uchwała 7 SSN z 16.05.2012 r. III UZP 1/12 oraz postanowienie SN z 13.11.2012 r. III UZP 1/12).

Sąd II instancji podzielił zarzuty apelacji odnośnie nieprawidłowego wymierzania odsetek w zaskarżonej decyzji przez organ rentowy. W orzecnictwie utrwalony jest już pogląd, że „żądanie zwrotu” nienależnie pobranego świadczenia następuje przez doręczenie decyzji określając wysokość nienależnie pobranego świadczenia. Żądanie to staje się wymagalne w momencie doręczenia przedmiotowej decyzji, a nie w czasie spełniania świadczenia. Z tą chwilą następuje też wymagalność roszczenia o odsetki (art. 359 § 2 kpc), gdyż od tej chwili dłużnik pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia głównego (art. 481 § 1 kc – por. wyrok SN z 16.12.2008 r. I UK 154/08, czy wyrok SN z 27.09. 2012r. III UK 34/11).

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 kpc dokonał częściowej zmiany zaskarżonego wyroku jak również poprzedzającej go decyzji orzekając jak w pkt I wyroku. W pozostałym zakresie apelację jako nieuzasadnioną oddalił na podstawie art. 385 kpc (pkt II wyroku).

Stosownie do uregulowania z art. 100 w zw. z art. 108 § 1 kpc Sąd zniósł wzajemnie koszty postępowania między stronami.